

Yeşil Dünyamız programımızdan bu hafta da merhaba sevgili dinleyiciler.

Bu hafta canlı yaşamı ve dünyanın doğal dengesi için gerekliliği tartışmasız olan su dünyasında bir gezinti yapacağız.

Kuşkusuz uygarlıkların gelişmesi kadar yok olması da suya bağlı. Tatlı su kaynaklarının potansiyeli değişmiyor; ama artan nüfus nedeniyle kişi başına düşen kullanılabilir su miktarı azalıyor. “Su kaynaklarının hiçbir zaman tükenmeyeceği ve kalitesinin bozulmayacağı” fikri, insanoğlunun en büyük yanlışlarından biri. Bu yanlışından kurtulsak bile suyu korumanın yaşam tarzı haline dönüşmemesi tehlikenin boyutlarını her geçen gün artırıyor.

Bu nedenle önce yeraltı sularının önemine biraz göz atalım istiyoruz.

Yeraltı suları, birçok önemli ekonomik ve sosyal işleve sahiptir. Topluma, şahıslara, tarıma ve sanayiye su temininde önemli bir kaynaktır. Bazı bölgelerde de nehir akışlarının ana kaynağını oluştururlar. Söylemeden geçmemek gerekir ki çoğu nehir uzun süren kuraklıkta veya kış aylarında yer altı sularından beslenemediklerinden kuruyor. Bununla birlikte ekosistemin çeşitliliği, sürdürülebilirliği ve canlılığı düşünüldüğünde vazgeçilmezliğini bir kere daha kanıtıyor bize.

Yeraltı sularını daha iyi anlayabilmemiz, yeraltı sularının oluşumu ve hareketini anlamamıza bağlıdır. Gelin, yeraltı sularının nasıl oluştuğuna bakalım: Damarlar ve nehirler şeklinde değil, kayaların boşluklarını ve çatlaklarını dolduran şekildedir, tıpkı suyun süngerin boşluklarını doldurması gibi...

Yeraltına süzülen su, ilk önce hava ve kısmen suyun yer aldığı doymamış bölgeden geçer. Bunun altında yer alan doymuş bölge ise tamamen su ile doludur. Bu su, yeraltı suyu olarak adlandırılır.

Yeraltı sularının kaynağı ise yağıştır. Yüzeğe düşen yağış, zemini ıslatır ve yerçekiminin etkisi ile doymamış bölgeden geçerek aşağıya doğru hareket eder. Su seviyesi olarak adlandırılan doymuş bölgenin üst sınırına ulaştığında, su taşıyan tabakalarda depolanan yeraltı sularını besler.

Yeraltı suları genel bir kural olarak alt kesimlerdeki tabakalara doğru hareket eder ve en sonunda nehirleri, gölleri ve kaynakları besler.

Dolayısıyla doğada bulunan su “saf su” değildir. Yeraltı sularının ana kaynağı olan yağmur veya kar, her zaman az miktarda erimiş mineraller, gazlar ve “kirleticiler” içerir. Yüzeğe sularına oranla daha fazla mineral içeren yeraltı suları, içerisinden geçtiği materyallerin özelliklerini kazanır.

Netice olarak yeraltı sularında bulunan kimyasal elementler, suyun içme-kullanma, sanayi ve tarımsal amaçlı olmak üzere kullanım türlerini belirler. Yani farklı kalitedeki sular, farklı amaçlar için kullanılır.

Yeraltı suyu, dünyamızın gözlemlenemeyen saklı hazinelerinden biridir. Doğanın kendini bir şekilde koruduğu ve temiz kaldığı uzunca bir süredir düşünülse de durumun çok daha farklı boyutları olduğu da bir süredir gündemde olan bir konu. Bilinçlendirme çabaları kadar koruma çabaları da aslına

bakarsanız son sürat devam ediyor. Fakat bireysel olarak biz bilinçli olmadıkça tek taraflı çabalar nafiye. Yeraltı suyu kirliliğinin nedenleri insanlar tarafından yapılan aktiviteler kadar çeşitli ve fazla. Bu aktivitelerin sebep olduğu tehlikelerin fark edilmesi ise çevresel etkilerinin ortaya çıkması kadar yavaş oluyor. Bu kirleticilerin başında organik kimyasallar, tarım ilaçları, ağır metaller, nitrat, bakteri ve virüsler yer alıyor.

Kirli sularla insan ve hayvan sağlığı ile birlikte bitkilerin hayatları da tehlikeye giriyor. Birçok bulaşıcı ve salgın hastalığın kaynağı hastalık yapan mikro organizmalar içeren su kaynaklarıdır. Bu sebeple suların temiz tutulması veya temizlenmesi gerekiyor. Bu işlemin yapılmaması ya da yetersiz kalması halinde çeşitli salgın hastalıklar da insan sağlığını tehdit ediyor.

“Önlem tedaviden iyidir.” sözünden yola çıkarsak yeraltı suyunun korunmasına yönelik bir takım tedbirler alabiliriz.

- Canlı artıklarının sulara atılmaması,
- Sentetik deterjanlı suların bir yerde toplanması,
- Tarımda kullanılan ilaçların ve gübrelerin sulara karışmasının önlenmesi,
- Sanayi atık ve atık sularının suları kirlilemesinin önlenmesi,
- Su kaynakları çevresinin temiz tutulması,
- Çöp ve diğer atıkların sulara bırakılmaması kişisel tedbirlerden birkaçı...

Yeşil Dünyamız'ın bu hafta da sonuna geldik. Önümüzdeki hafta görüşünceye dek hoşça kalın.